

ТӨСЛИЙН ТУХАЙ

“Нако түлш” ХК нь нүүрсийг дулаан технологийн аргаар нам хэм /500-700 С/-д боловсруулан, нүүрсэнд агуулагдах хорт бодисыг хий байдлаар ялган авч үйлдвэрт хэрэглэгдэх хагас кокс, жижиг хэрэглэгч хэрэглэх утаагүй түлш болох брикет мөн коксын тос гэсэн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх төслийг 2007 оноос хэрэгжүүлж байна.

Өнөөдрийн байдлаар хотын агаарын бохирдлын 91 хувийг гэр хороололд амьдарч буй 165 мянга гаруй айл өрхийн хэрэглэж буй 660 мянган тонн (1 жилд) түүхий нүүрсний утаанаас, 2,8 хувь нь автомашин, үлдсэн нь цахилгаан станцын утаа бүрдүүлдэг. Энэхүү агаарын бохирдлыг бууруулах хамгийн энгийн, хямд, боломжтой цорын ганц шийдэл нь одоогийн түлж байгаа түүхий нүүрсийг боловсруулж утаагүй түлш болгох явдал юм.

Нүүрс боловсруулалт

ТӨСЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Төсөл хэрэгжүүлж эхэлсэн огноо	2007 оны 10-р сар
Төслийн гүйцэтгэлийн хувь	82%
Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө оруулалтын хэмжээ	1`084 сая төгрөг
Firm commitment татан төвлөрүүлсэн	900 сая төгрөг
Үүсгэн байгуулагчдын оруулсан зээл	184 сая төгрөг
Төслийн гүйцэтгэлийн дутуу хувь	18%
Шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын хэмжээ	542.8 сая төгрөг
Үйлдвэр угсралтын зардал	47%
Эргэлтийн хөрөнгө нүүрсний нөөц	53%

“Нако түлш” ХК нь хагас коксын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх үйлдвэрийг барьж, байгуулах төсөлд шаардлагатай 900 сая төгрөгийн санхүүжилтийг firm commitment хэлбэрээр өөрийн хувьцааг гарган арилжаалж татан төвлөрүүлсэн ба мөн үүсгэн байгуулагчдаас нэмэлт 184 сая төгрөгийн хүүгүй зээлийг оруулан үйлдвэрийн бүтээн босголтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

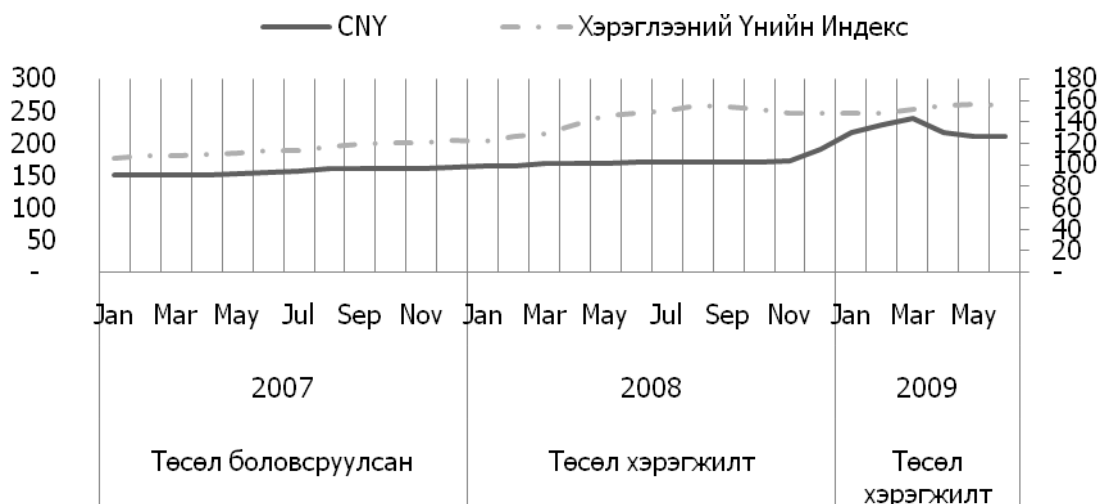
Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгө нь үйлдвэрийн барилга байгууламж, үндсэн тоног төхөөрөмж зэрэгт зарцуулагдсан.

Зарцуулалт	Дүн мян.төг	Хувь
Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж	372 119,10	34,33%
Гаалийн татвар, НӨАТ	67 216,20	6,20%
Үйлдвэрийн барилга	229 120,30	21,13%
Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж /УТЗ/	170 766,80	15,75%
Эрчим хүчний шугам татах	21 747,00	2,01%
Үйл ажиллагааны зардал	79 083,10	7,29%
Авто машин	49 087,80	4,53%
Бараа материал	4 949,60	0,46%
Санхүүжилтын зардал	90 000,00	8,30%
Нийт дүн	1 084 089,90	100,00%

- ✓ 1`084`089 мян төгрөгөөр үйлдвэр угсралтын ажлын 82% нь гүйцэтгэгдсэн.
- ✓ Үйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийн төлбөр 85% нь төлөгдөж, 15% нь үйлдвэр бүрэн угсрагдаж, үйлдвэрлэл тогтворжих үед төлөх нөхцөлтэй орж ирсэн.

“Нако” төслийг хэрэгжүүлэх явцад анх төвлөрүүлсэн хөрөнгө доорх хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр хагас коксын үйлдвэр ашиглалтанд ороход хүрэлцээгүй. Үүнд:

1. Нако төслийг боловсруулсан 2007 онд юаний ханш 147 төгрөг байсан 2008 онд 200 төгрөг болж өссөн. Үйлдвэр худалдан авах гэрээг юаниар хийсэн тул ханшийн зөрүүнээс 60-аад сая төгрөгөөр төлбөр нэмэгдсэн,
2. Төгрөгийн ханшийн уналт, бараа материалын үнийн өсөлт сөргөөр нөлөөлсөн,
3. Анх хагас коксын үйлдвэрийг Налайх дүүрэгт байгуулахаар төлөвлөж тухайн газарт 65 сая төгрөгийн ажил хийгдсэн
4. Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг Дархан -Уул аймаг руу нүүлгэн шилжүүлэхэд 6 сая төгрөгийн нэмэлт зардал гарсан
5. “Нако” төслийг боловсруулахдаа үйлдвэрийн байр, үйлдвэр ажиллах эхний сарын нүүрс худалдаж авах /290 сая төгрөгийн/ эргэлтийн хөрөнгийг тусгаагүй байсан

Эх сурвалж: Монгол банк, Голомт банк

Иймээс дээрхи шалтгаануудын улмаас нэмэлт санхүүжилт шаардлагатай болсон.

Нэмэлт санхүүжилтыг 2009 оны 9 сарын 8-ны өдрийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлаар хэлэлцэж, үйлдвэрийн угсралтын ажлыг богино хугацаанд хийж дуусган, ашиглалтанд оруулахын тулд хувьцаанд хөрвөх зээл хэлбэрээр нэмэлт санхүүжилтыг татан төвлөрүүлэх, андеррайтертай хамтран ажиллах гэрээ байгуулахыг тус тус зөвшөөрсөн ба нэмэлт санхүүжилт татахтай холбогдох эрхүүдийг ТУЗ-д олгосон болно. “Нако түлш ХК нь хувьцаанд хөрвөх зээл хэлбэрээр нэмж гаргаж буй хувьцаанаас тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхээ хэрэгжүүлэх талаар хувьцаа эзэмшигчид мэдээлсэн билээ.

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТ БУЮУ НЭМЖ ГАРГАЖ БУЙ ХУВЬЦАА

Үйлдвэрийн үлдсэн 18%-ийн угсралтын ажлыг гүйцэтгэхэд 236 сая төгрөг, эргэлтийн хөрөнгө 290.5 сая төгрөгийн санхүүжилт тус тус шаардагдаж байсан.

Үйлдвэр угсралтын 2 сард хийгдэх ажил /зардал/	Төлбөрийн дүн	Хувь
1 Эрчим хүчний шугам КТП	25`600	4,72%
2 Эрчим хүчний хэрэглээ	4`500	0,83%
3 Хятад мэргэжилтний зардал /Монголд авчрах/	11`424	2,17%
4 Тосон ба усан сан	59`241,32	10,91%
Бэхжилт		
5 Цэвэр бохир усны шугам	5`500	1,01%
6 Контор, үйлдвэрийн барилга, асфальтан талбай	20`400	3,76%
7 Нүүрс, кокс цагаалах конвейер	22`000	4,05%
8 Ачигч машины түрээс /нүүрс нөөцлөхөд ашиглах/	6`000	1,11%
9 Шатах тослох материал	4`589,8	0,83%
10 Коксын зуух, шатдаг хийн байгууламж, цахилгаан цех /Хятад мэргэжилтэнгүүд гүйцэтгэнэ/	10`300	1,90%
11 Вагоноос нүүрс авах бункер /Дархан хөвөнгийн хуучин бункерыг сэргээж, ашиглалтанд бэлдэх/	14`000	2,58%
12 Нүүрс ангилан ялгах байгууламж /2,5-3 м өндөр төмөр хийц байгууламж/	6`850	1,26%
13 Хагас кокс ангилан ялгах байгууламж	6`850	1,26%
14 Ажилчдын цалин, НДШ, цалингийн өглөг	24`028,4	4,43%
15 2009 оны эхний хагаст гарсан өглөг	3`608,57	0,66%
16 ХХАА, хоол хүнс	4`524	0,85%
17 Магадлашгүй ажлын зардал	5`868.6	1,08%
18 Эргэлтийн хөрөнгө 1 сарын нүүрс бэлдэх	290`360	53,49%
Дүн	526`644.69	
19 Шимтгэл хураамжын зардал /Андеррайтер, МХБ, ҮЦТТТХТ/	17`220.21	3.17%
Нийт дүн	542`864,90	100%

Дээрхи шаардлагатай байгаа 542,864.90 мян.төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтээс үүсгэн байгуулагчид 2010 оны 3 дугаар сард 181,240,570 төгрөгийн зээлийг хүүгүйгээр, үйлдвэр ашигтай ажиллах хүртэл тодорхойгүй хугацаагаар зээлдүүлсэн учраас нэмэлт хувьцаа гарган татах санхүүжилтын хэмжээ 370 000 000 төгрөг болж буурсан.

Нэмж гаргаж буй хувьцаанаас тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхээ хэрэгжүүлэхээр “БиДиСЕК” ХК нь 2009 оны 9 дүгээр сарын 16-нд, “Эм И Ти ЭФ” ХХК нь 2009 оны 11 дүгээр сарын 2-нд тус тус хувьцаанд хөрвөх зээлийн гэрээ байгуулан нийт 99,735,550 төгрөгийг “Нако түлш” ХК-д зээлдүүлээд байна.

Нэмэлт хувьцааны үнэ тогтоосон үндэслэл

Монголын Хөрөнгийн Биржийн 2010 оны 8 сарын 25-ны өдрийн мэдээгээр “Нако түлш” ХК-ийн сүүлийн 6 сарын дундаж ханш 229 төгрөг байгааг үндэслэн Компанийн тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 4-т *нийтэд худалдагдаж байгаа хувьцаа болон бусад үнэт цаасны зах зээлийн үнийг тогтоохдоо Хөрөнгийн биржийн албан ёсны мэдээнд тусгагдсан арилжааны сүүлийн 6 сарын дундаж ханшийг харгалзан тогтооно* гэж заасны дагуу 2010 оны 8 дугаар сарын 25-ны өдрийн СЗХ –ны 235 тоот тогтоол, “Нако түлш” ХК-ийн 2010 оны 9 дүгээр сарын 1-ний өдрийн ТУЗ-ын 1 тоот тогтоолоор тэргүүн ээлжинд худалдах авах эрхээ хэрэгжүүлэх үнэ, нийтэд нээлттэй худалдагдах хувьцааны нэг бүрийн үнийг **229** төгрөгөөр тогтоож байна.

Нэмэлт хувьцааны задаргаа:

Нэмэлт хувьцааны задаргаа	Үнийн дүн	Хувьцааны тоо
Нэмэлт хувьцааны нэг бүрийн худалдах үнэ	229₮	
Нэмэлт хувьцааны санхүүжилт	370,000,109₮	
Нэмэлт хувьцааны нийт тоо ширхэг		1,615,721
Олон нийтэд санал болгож буй хувьцаа	270,264,655₮	1,180,195
Хувьцаанд хөрвөх зээлийн гэрээний дагуу /хувьцаанд хөрвөх/	99,735,454₮	435,526

Санамж: Хувьцаа эзэмшигч нэг бүр нь 229 төгрөгийн үнэ бүхий нийтэд санал болгож буй 1,180,195 ширхэг хувьцаа, хувьцаанд хөрвөх зээлийн гэрээний дагуу хувьцаанд хөрвөж буй 435,526 ширхэг хувьцаанаас өөрийн эзэмшиж буй хувьцааны тоотой хувь тэнцүүлэн тэргүүн ээлжин худалдан авах эрхтэй.

Хувьцаа эзэмшигчид өөрийн эзэмшиж буй хувьцааны 14,68%-тай тэнцэх хэмжээний хувьцааг тэргүүн ээлжинд худалдан авах эрхийг олгож байна.

Хувьцаанд хөрвөх зээл, энгийн зээл

Тус компани нь нэмэлт санхүүжилт татахаар шийдвэрлэснээс хойш одоогоор “Бидисек” ХК-иас 74,735,550 төгрөгийг, “Эм И Ти Эф” ХХК-иас 25,000,000 төгрөгийг, үүсгэн байгуулагчидаас 181,240,570 төгрөгийг тус тус зээлээд байгаа ба нийт зээлийн дүн нь 280,976,120 төгрөг болоод байна.

№	Нэрс	Зээлийн хэмжээ	Хувьцаанд хөрвөх эсэх	Өрийг хувьцаагаар солих хувьцааны тоо	Үндэслэл, тогтоол, шийдвэр
1	Үүсгэн байгуулагчид	181,240,570	Үгүй	-	
2	“БиДиСЕК”ХК	74,735,550	Тийм	326,356	2009.09.08-ны ХЭХ тогтоол №1, 2009.09.15-ны ТУЗ тогтоол №1,2,3 Гэрээ 2009.09.16
3	“МЕТФ”ХХК	25,000,000	Тийм	109,170	2009.09.08-ны ХЭХ тогтоол №1, 2009.09.15-ны ТУЗ тогтоол №1,2,3 Гэрээ 2009.11.02
	Хувьцаанд хөрвөх нийт дүн	99,735,550			
	Хувьцаанд хөрвөх нийт ширхэг			435,526	

Уг зээлийн хөрөнгөөр үйлдвэрийн угсралтын ажлуудыг хийж гүйцэтгээд байна. “Нако түлш” ХК-ийн Хагас коксын үйлдвэрийн угсралтын ажлыг 2010.04.01-нээс эхлүүлэхээр төлөвлөж байсан боловч цаг агаарын хүйтрэлтээс шалтгаалан төлөвлөсөн хугацаанаас 20 хоногоор хоцорч эхэлсэн. Гэвч шуурхай ажилласны үр дүнд доорхи ажлуудыг хийж дуусгаад байна. Үүнд:

- Усан сан, тосон сангийн байгууламжын бетон цутгалтын ажил
- Оффисын барилга
- Цахилгаан шит операторын байр
- Худгийн барилга
- Эрчим хүчний шугам татах
- Нүүрс цагаалах конвейер
- Коксын зуух, шатдаг хийн байгууламжын угсралтын ажлыг БНХАУ-ын мэргэжлийн ажилчдаар хийж гүйцэтгүүлээд байна.

“Нако түлш” ХК нь 9 дүгээр сарын тоног төхөөрөмжийн зүгшрүүлэлт, технологийн горимыг тогтворжуулах үүднээс хагас үйлдвэрийн туршилтын хэлбэрээр ажиллаж эхлэх бөгөөд 10 дугаар сараас үйлдвэрийг бүрэн хүчин чадлаар ажиллуулахаар зорилт тавин ажиллаж байна.

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭЛ

NR-3200 маркын коксын зуух

Эрчим хүчний шугам КТП барьж 400 квт-ын цахилгаан эрчим хүчинд холбогдсон.

Тосон болон усан сангийн

Шатдаг хийн байгууламж

Оффисын барилга, цахилгааны шит, операторын байр

Төслийн ач холбогдол

Нүүрсийг боловсруулан утаагүй түлш үйлдвэрлэснээрээ боловсруулаагүй нүүрсний хэрэглээг багасган, экологид ээлтэй үйлдвэр байгуулснаараа энэ төсөл нь олон талын ач холбогдолтой.

- Төсөл нь Green IPO хөдөлгөөний дагуу гарч ирж хөрөнгө оруулагчдад байгаль орчинд ээлтэй хөрөнгө оруулалт хийх боломжийг бүрдүүлж байгаа,
- Утаа үнэргүй, хөө тортоггүй түлшийг хэрэглэснээрээ төв суурин газрын агаарын бохирдлыг багасгах,
- Зах зээлд шинэ эрэлт хэрэгцээг бий болгож, гэр хорооллын айл өрхүүд хагас кокс, шахмал түлшийг хэрэглэснээрээ бага хэмжээтэй, өртөг багатай түлшээр хэрэгцээгээ хангаж, цэвэр шинэ орчин бий болох,
- Үндэсний зарим барилгын материалын болон төмөрлөг боловсруулах үйлдвэрүүдэд илчлэг өндөртэй хямд үнэтэй түлшээр хэрэгцээгээ хангах боломж бий болно,
- Улсын болон орон нутгийн төсөвт орох хөрөнгийн хэмжээ нэмэгдэнэ

- Хот орчмын агаарын бохирдлыг бууруулах гарц нь утаагүй түлшний хэрэглээ ба Хотын захиргаанаас боловсруулаагүй нүүрсний хэрэглээг хязгаарлаж, зах зээлд утаагүй түлшний эрэлт хэрэглээ нэмэгдэж байна.
- Хэдийгээр шахмал түлшний жижиг үйлдвэрүүд ажиллаж эхлээд байгаа ч тэр бүр нийт зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээг хангахгүй, бүтээгдэхүүний чанар зохих стандартад хүрэхгүй байгаагийн улмаас өнөөгийн тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх хэмжээнд хүрээгүй байна, ,
- Улаанбаатар хотод гэр хорооллын 165`000 өрх байгаа ба өрх бүр жилд дунджаар 4 тонн түүхий нүүрсийг 1 тонн-ыг нь 60`000 төгрөгөөр худалдан авч хэрэглэдэг ба нийт хэрэглээ нь 39,6 тэрбум төгрөгийн 660 мянган тонн нүүрс болж байна. Дээрх хэрэглээг хагас кокс шилжүүлэхэд 26,4 тэрбум төгрөгийн 330 мянган тонн хагас кокс болно.

Үйлдвэрийн байршил, дэд бүтэц

- Үйлдвэр нь Дархан Уул аймгийн үйлдвэрийн дүүрэгт байрладаг бөгөөд тус дүүрэгт Монгол орны барилгын материал төмөрлөгийн үйлдвэрүүд төвлөрсөн.
- Үйлдвэр нь Дархан Уул аймагруу шилжсэнээр түүхий эд, төмөр зам, бүтээгдэхүүний зах зээл, гол хэрэглэгчиддээ ойртож, үйлдвэрийн тогтмол зардлыг бууруулах боломжтой болсон.

ТӨСЛИЙН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТООЦООЛОЛ

Жилд боловсруулах нүүрсний хэмжээ: 100`000 тн				
Бүтээгдэхүүний гарц				
Хагас кокс	60%			
Брикет	30%			
Коксын тос	5%			
Хаягдал	5%			
Эцэсийн бүтээгдэхүүн	тонн	Бүтээгдэхүүн өртөг	Дотоод зах зээлийн үнэ төгрөг	Гадаад зах зээлийн үнэ Хятад
Хагас кокс	40`000	59`646	80`000	287`000
Брикет	20`000	55`154	90`000	282`000
Коксын тос	5`000	232`637	361`000	389`500
Шатдаг хий	30`000	Үйлдвэрийн дотоод хэрэгцээнд		

“Нако түлш” ХК нь жилд 100000 тн нүүрсийг боловсруулан 40000 тн хагас кокс, 20000 тн брикет, 5000 тн коксын тос үйлдвэрлэнэ. Хагас кокс, брикетэн түлшийг дотоодын зах зээлд борлуулахаар төлөвлөж байгаа бол коксын тосыг Хятад улс руу экспортлон худалдана

Төслийн эдийн засгийн үр ашгийн тооцоог тооцоолохдоо хагас кокс, брикетэн түлшийг дотоодын зах зээлд борлуулахаар тусгасан. Үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээ бүгдийг 100% Хятад улс руу экспортловол үйлдвэрийн жилийн борлуулалтын орлого 19 тэрбум төгрөг байхаар байна.

Үр ашгийн тооцоо /сая. төгрөгөөр/	1 дэх жил	2 дах жил	3 дах жил	4 дэх жил	5 дах жил
хөрөнгө оруулалтын дүн	1810				
1 Борлуулалтын орлого	3,790	7,579	7,579	7,579	7,579
2 Үйл ажиллагааны зардал	2,820	5,639	5,639	5,526	5,526
3 Үйл ажиллагааны ашиг	970	1,940	1,940	2,053	2,053
4 Дахин санхүүжилтын зардал	112	0	0	0	0
5 Үйлдвэрийн техник тоног төхөөрөмж	62	31	0	0	0
6 Татварын өмнөх ашиг	796	1,909	1,940	2,053	2,053
7 Татварын зардал	80	191	194	205	205
8 Татварын дараах ашиг	717	1,718	1,746	1,848	1,848
Нийт хувьцаа /сая ширхэг/	12,85	12,85	12,85	12,85	12,85
EPS	56	134	136	144	144
ROI	40%	105%	104%	102%	102%
ROE	56%	134%	136%	144%	144%